

Strzelec – zamachowiec

Jak się zachować?

SASMA Portal, Listopad 2015 | Miranda Coppoolse

Profil strzelca-zamachowca

Strzelec-zamachowiec, lub innymi słowy ‘aktywny zabójca’, to pojedyncza jednostka, która obrała sobie za cel pozbawienie życia jak największej ilości osób. Miejscem przeważnie wybieranym przez strzelców-zamachowców do przeprowadzenia ataku, są miejsca o dużym zaludnieniu, gdzie spora ilość osób jest ‘stłoczona’ na stosunkowo małej przestrzeni. W większości przypadków zamachowcy używają broni palnej i nie mają określonego wzorca czy metody wyboru swoich ofiar.

Zamachy dokonywane przez takie osoby są nie do przewidzenia, a sytuacja z tym związana bardzo szybko ewoluje. Natychmiastowa reakcja ze strony służb jest konieczna by powstrzymać strzelaninę oraz zminimalizować ilość ofiar.

Ponieważ działania strzelca-zamachowca trwają przeważnie 10-15 minut (jest to czas do pojawienia się służb) dobrze jest wiedzieć jak można się przygotować, zarówno fizycznie jak i psychicznie, gdy stajemy w obliczu tak nietypowej sytuacji.

Wszyscy pamiętamy tragiczne wydarzenia z USA i strzelaninę w Ford Hood w kwietniu 2014 czy szkole podstawowej Sandy Hook w grudniu 2012. Europejczycy przeżywali horror podczas masakry na wyspie Utoya w Norwegii w 2011 czy w Albertville Realschule, Winnende, w Niemczech w 2009 roku. W Holandii mieliśmy również przykład strzelca-zamachowca, gdy w centrum handlowym Ridderhof w Alphen aan den Rijn w 2011 roku młody człowiek otworzył ogień do przypadkowych ludzi, którzy robili zakupy.

Jak zareagować, podczas działań strzelca-zamachowca?

Staraj się zachować spokój i szybko zdefiniuj najrozsądniejszy sposób, by chronić własne życie. Bądź świadomy tego, że klienci będą kierować się zachowaniami pracowników i za nimi w większej mierze będą podążać podczas sytuacji zagrożenia. To samo dotyczy się dzieci podążającymi za swoimi rodzicami lub członkami rodziny.

Co robić by zapewnić bezpieczeństwo sobie i innym?

Podczas strzelaniny istnieją 3 opcje”

1. Ewakuacja:
Gdy istnieje droga ucieczki, należy podjąć próbę opuszczenia lokalu!
Gdy zdecydujesz się uciec upewnij się, że:
  - a. Masz plan ucieczki i zachowaj spokój.
  - b. Podejmij ewakuację niezależnie od tego, czy inni podejmą ją razem z Tobą.
  - c. Zostaw wszystkie swoje rzeczy oraz pozabądź się obuwia, które może przeszkadzać w ucieczce (obcasy, klapki)
  - d. Jeśli to możliwe, pomóż innym, ale nigdy na własne ryzyko.
  - e. Nie przenoś rannych.

- f. Staraj się zapobiec przedostaniu się osób postronnych w rejon strzelca-zamachowca.
  - g. Trzymaj ręce na widoku, by inni nie wzięli Cię za zamachowca.
  - h. Postępuj zgodnie z instrukcjami funkcjonariuszy Policji.
  - i. Gdy funkcjonariuszy służb lub ratowników medycznych nie ma jeszcze na miejscu, a Ty znalazłeś się w bezpiecznej lokalizacji, zadzwoń na numer 911. Dostarcz możliwie jak najwięcej informacji podczas rozmowy telefonicznej, takich jak: ewentualna lokalizacja strzelca i ilość osób rannych.
2. Ukryj się:
Jeśli ewakuacja jest niemożliwa, musisz znaleźć miejsce do ukrycia się – takie by prawdopodobieństwo odnalezienia Cię przez zamachowca było jak najmniejsze. Wyłącz dźwięki we wszystkich posiadanych przy sobie urządzeniach (telefon komórkowy, pager etc.) by uniknąć zwrócenia na siebie uwagi.
3. Miejsca do ukrycia się, jakie należy rozważyć:
- a. Z dala pola widzenia zamachowca.
  - b. Lokalizacja, która w przypadku strzelaniny zapewni Ci bezpieczeństwo, np. biuro z zamkniętymi drzwiami.
  - c. Spróbuj ukryć w miejscu, które daje dalsze możliwości ruchu. Nie zamknij się w pułapce! Aby zapobiec przedostaniu się strzelca-zamachowca do miejsca Twojej kryjówki zamknij drzwi i w miarę możliwości zablokuj je ciężkimi przedmiotami (np. meble).
4. Tak szybko jak to będzie możliwe zadzwoń na numer alarmowy by poinformować służby o zaistniałej sytuacji. Jeżeli nie możesz rozmawiać, pozostań na linii i pozwól operatorowi słuchać tego, co się dzieje.
5. Podjęcie działań przeciwko zamachowcowi:
W ostateczności i tylko wtedy, gdy twoje życie jest w bezpośrednim niebezpieczeństwie, należy podjąć próbę przeszkodzenia i/lub obezwładniania zamachowca.

Działania, jakie można podjąć w celu rozproszenia uwagi zamachowca:

- a. Działanie na tyle agresywne na ile to możliwe w stosunku do strzelca i nie wykazywanie strachu.
- b. Rzucanie przedmiotami i improwizowaną bronią.
- c. Krzyki i głośne zachowanie.
- d. Jeśli w pewnym momencie, podejmiesz decyzje o ucieczce, należy pamiętać by nie uciekać w prostej linii, lecz robić szybkie, nieoczekiwane zakręty.
- e. Tak szybko jak to będzie możliwe zadzwoń na numer alarmowy by poinformować służby o zaistniałej sytuacji. Jeżeli nie możesz rozmawiać, pozostań na linii i pozwól operatorowi słuchać tego, co się dzieje.

Zawsze jednak staraj się uniknąć bezpośredniej konfrontacji ze strzelcem-zamachowcem, chyba że twoje życie jest w bezpośrednim niebezpieczeństwie i jesteś pewien, że nie ma innego sposobu by wyjść cało z sytuacji.

Działania, jakie należy podjąć po przybyciu służb na miejsce zdarzenia?

Należy pamiętać, że celem służb przybyłych na miejsce jest w pierwszej kolejności pojmanie/unicestwienie zamachowca. Funkcjonariusze skierują się w miejsce gdzie ostatnio słyszano strzały.

Policjanci nigdy nie przybywają na miejsce zdarzenia sami, działają w zespołach. Są wyposażeni w broń i inne środki przymusu bezpośredniego. Czasami nawet zespoły K9 przybywają na miejsce ze specjalnie wyszkolonymi psami.

Funkcjonariusze wykrzykują polecenia i nierzadko każą świadkom kłaść się na ziemi, dla ich własnego bezpieczeństwa.

Naszym zadaniem jest zachowanie spokoju i postępowanie zgodnie z instrukcjami.

Jak tylko funkcjonariusze przybędą na miejsce zdarzenia zaleca się wykonanie następujących czynności:

1. Postępuj zgodnie z instrukcjami funkcjonariuszy.
2. Odłóż wszelkie przedmioty (torby, kurtki itp).
3. Natychmiast podnieś ręce i trzymaj je na widoku dla policji przez cały czas.
4. Unikaj wykonywania szybkich, gwałtownych ruchów w kierunku policjantów.
5. Unikaj krzyku, staraj się mówić powoli i opanowanie.

6. Jak tylko znajdziesz się w bezpiecznym miejscu postaraj się przekazać funkcjonariuszom jak najwięcej pomocnych dla nich informacji, takich jak:
  - a. Ostatnia znana Ci lokalizacja zamachowca,
  - b. Ilość strzelców, jeśli jest więcej niż jeden.
  - c. Opis zamachowca/ów), zarówno ten fizyczny jak i sposób zachowania.
  - d. Liczba i rodzaj broni (karabin, nóż, etc.)
  - e. Ilość potencjalnych ofiar i ich usytuowanie.

Gdy znajdziesz się już w bezpiecznym miejscu lub miejscu zbiórki, funkcjonariusze zapewne odizolują się do momentu opanowania sytuacji oraz zebrania wszystkich danych świadków i ich przepytaniu. Nie oddalaj się, dopóki służby nie wyrażą na to zgody.

Podsumowanie

Pomimo faktu, że w większości przypadków strzelec-zamachowiec pojawia się nieoczekiwanie istnieją pewne środki, które można podjąć i wdrożyć, w celu minimalizacji ryzyka i ilości ofiar.

Posiadanie określonego planu działania w sytuacjach kryzysowych, planu ewakuacji oraz przeprowadzanie regularnych ćwiczeń wśród pracowników może realnie wpłynąć na minimalizację ilości osób poszkodowanych podczas sytuacji kryzysowych.

Z pewnością doradzałabym dużym firmom i organizacjom zatrudnienie osoby mającej doświadczenie w tego typu działaniach (oficerowie wywiadu itp.) oraz osoby, która posiada doświadczenie w tzw. 'profilowaniu' osób. Są to działania mające na celu wykrywanie i rozpoznawanie podejrzanych zachowań w ich wczesnym stadium. Dobre relacje z lokalnymi organami ścigania i strażą pożarną zawsze mają wielkie znaczenie. W tym artykule starałem się wyjaśnić, zwięźle i jasno, możliwe zagrożenia oraz działania, jakie można podjąć, gdy znajdziemy się w sytuacji zagrożenia życia ze strony strzelca-zamachowca.

Oczywiście jest to tak szeroki temat, że można by o nim opowiadać znacznie więcej, lecz ten artykuł miał na celu przekazania podstawowych informacji o zachowaniu się w tak nietypowej sytuacji.